

Czwartek, 25 marzec 2021

P9_TA(2021)0096

Wpływ odpadów morskich na rybołówstwo

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie wpływu odpadów morskich na rybołówstwo (2019/2160(INI))

(2021/C 494/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. zatytułowany „Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 marca 2020 r. zatytułowany „Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy” (COM(2020)0098),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowany „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowany „Strategia »od pola do stołu« na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego” (COM(2020)0381),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 23 marca 2020 r. w sprawie wdrażania komunikatu Komisji pt. „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE” (COM(2020)0104),
- uwzględniając art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając dyrektywę 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu ⁽¹⁾ (europejską dyrektywę w sprawie odpowiedzialności za środowisko),
- uwzględniając dyrektywę Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ⁽³⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej ⁽⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającą ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywę ramową w sprawie strategii morskiej) ⁽⁵⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa ⁽⁶⁾ (rozporządzenie w sprawie kontroli rybołówstwa),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 56.

⁽²⁾ Dz.U. L 135 z 30.5.1991, s. 40.

⁽³⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 343 z 22.12.2009, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego ⁽⁹⁾ (EFMR),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/89/UE z dnia 23 lipca 2014 r. ustanawiającą ramy planowania przestrzennego obszarów morskich ⁽¹⁰⁾ (dyrektywa w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/720 z dnia 29 kwietnia 2015 r. zmieniającą dyrektywę 94/62/WE w odniesieniu do zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/850 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów ⁽¹²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów ⁽¹³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/852 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/883 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów ze statków ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko ⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju ONZ, a w szczególności cel 14.: „Ochrona i zrównoważone wykorzystywanie oceanów, mórz i zasobów morskich z myślą o zrównoważonym rozwoju”,
- uwzględniając sprawozdanie z 2005 r. zatytułowane „Marine Litter – An analytical overview” [Odpady morskie – przegląd analityczny], przedstawione w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP),
- uwzględniając Międzynarodową konwencję o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (MARPOL) przyjętą w 1973 r. przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO), w tym załącznik V do konwencji, który wszedł w życie 31 grudnia 1988 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska z października 2020 r. zatytułowane „State of nature in the EU – Results from reporting under the nature directives 2013–2018” [Stan przyrody w UE – wyniki ze sprawozdań przedłożonych na podstawie dyrektyw dotyczących ochrony przyrody z lat 2013–2018],
- uwzględniając wyniki projektu „Tackling Marine Litter in the Atlantic Area (CleanAtlantic)” [Walka z odpadami morskimi w obszarze atlantyckim (CleanAtlantic)] finansowanego w ramach unijnego programu Interreg „Obszar atlantycki”,
- uwzględniając dobrowolne wytyczne Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa w sprawie oznakowania narzędzi połowowych przyjęte przez Komitet Rybołówstwa FAO w lipcu 2018 r.,
- uwzględniając plan działania IMO w sprawie morskich odpadów z tworzyw sztucznych pochodzących ze statków,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawie mórz i oceanów dotyczące opracowania międzynarodowej umowy w sprawie zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi,
- uwzględniając Konwencję o ochronie środowiska morskiego i regionu przybrzeżnego Morza Śródziemnego (konwencja barcelońska), Konwencję w sprawie ochrony Morza Czarnego przed zanieczyszczeniem (konwencja bukareszteńska), Konwencję o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego (konwencja helsińska) oraz Konwencję o ochronie środowiska morskiego obszaru północno-wschodniego Atlantyku (konwencja OSPAR),
- uwzględniając regionalny plan zarządzania odpadami morskimi w regionie Morza Śródziemnego,

⁽⁹⁾ Dz.U. L 149 z 20.5.2014, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 135.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 115 z 6.5.2015, s. 11.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 100.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 109.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 141.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 116.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 155 z 12.6.2019, s. 1.

Czwartek, 25 marzec 2021

- uwzględniając Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), protokół z Kioto do tej konwencji oraz porozumienie paryskie,
  - uwzględniając Konwencję ONZ o różnorodności biologicznej (CBD),
  - uwzględniając Konwencję ONZ o prawie morza (UNCLOS) przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych 16 listopada 1973 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie z globalnej oceny różnorodności biologicznej i funkcjonowania ekosystemów opublikowane 31 maja 2019 r. przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IBPES),
  - uwzględniając ministerialną deklarację ministrów środowiska, gospodarki morskiej, rolnictwa i rybołówstwa bałtyckich państw członkowskich oraz komisarza ds. środowiska, gospodarki morskiej i rybołówstwa z 28 września 2020 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie pt. „Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters” [Misja Rozgwieżdża 2030: odbudujemy nasze oceany i wody] opublikowane 22 września 2020 r. przez działającą przy Komisji radę ds. misji na rzecz zdrowych oceanów, mórz oraz wód przybrzeżnych i śródlądowych,
  - uwzględniając sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) pt. „Globalne ocieplenie o 1,5 °C”, jego piąte sprawozdanie oceniające oraz sprawozdanie podsumowujące, a także sprawozdanie specjalne dotyczące zmiany klimatu i gruntów oraz sprawozdanie specjalne dotyczące oceanów i kriosfery w zmieniającym się klimacie,
  - uwzględniając Konwencję ONZ z 1972 r. o zapobieganiu zanieczyszczeniu mórz przez zatapianie odpadów i innych substancji,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 października 2017 r. w sprawie stosowania dyrektywy w sprawie odpowiedzialności ⁽¹⁷⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2018 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym ⁽¹⁸⁾,
  - uwzględniając swoje stanowisko z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 ⁽¹⁹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie alarmującej sytuacji klimatycznej i środowiskowej ⁽²⁰⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu ⁽²¹⁾,
  - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A9-0030/2021),
- A. mając na uwadze, że odpady morskie widoczne na plażach, wzdłuż wybrzeży i w strefach przybrzeżnych oraz na powierzchni wód stanowią jedynie ułamek zjawiska zanieczyszczenia o dużo szerszym zasięgu występującego zarówno w toni wodnej, jak i na dnie morskim; mając na uwadze, że odpady te pochodzą w największej mierze z działalności na lądzie (80 %), ale również z działalności na morzu, gdzie nastąpił znaczny wzrost transportu z wykorzystaniem dużych statków innych niż rybackie;
- B. mając na uwadze, że odpadami morskimi są wszelkie odpady, które dostały się do środowiska morskiego w wyniku działań zamierzonych lub niezamierzonych i które są identyfikowane na podstawie ich wielkości (od nano-, mikro-, do megaodpadów) i rodzaju (pojemniki, odpady wielkogabarytowe zalegające na dnie oceanu, tworzywa sztuczne, narzędzia połowowe, wraki częściowo zatopionych łodzi, niebezpieczne odpady takie jak niewybuchy lub inne pozostałości wojenne, włókna tekstylne, mikrodrobiny plastiku itp.);
- C. mając na uwadze, że 70 % odpadów, które trafiają do morza, kończy na dnie morskim, a łączna masa odpadów pływających na powierzchni stanowi jedynie 1 % tworzyw sztucznych w oceanie; mając na uwadze, że według najnowszych badań naukowych poziom zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi w oceanie jest poważnie niedoszacowany i nadal istnieją znaczne luki w wiedzy oceanograficznej; mając na uwadze, że badania dotyczące rozproszenia odpadów morskich w oceanie mają kluczowe znaczenie dla lepszego zrozumienia skali zanieczyszczenia morza;

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 184.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 136.

⁽¹⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0343.

⁽²⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0078.

⁽²¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005.

Czwartek, 25 marzec 2021

- D. mając na uwadze, że wszechocean stanowi jedną całość, jego dobry stan ekologiczny ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia jego odporności i utrzymania funkcji ekosystemowych, takich jak pochłanianie CO₂ i wytwarzanie tlenu, a wszelkie zmiany w ekosystemach morskich i przybrzeżnych mogą osłabić jego rolę jako regulatora klimatu; mając na uwadze, że odpady morskie stanowią ogólnie zagrożenie dla przyszłości sektora rybołówstwa, gdyż tylko czyste, zdrowe, wydajne i biologicznie zróżnicowane środowisko przybrzeżne i morskie może zaspokoić długoterminowe potrzeby ludności w ogóle, a w szczególności rybaków, połowiaczy skorupiaków i społeczności rybackich;
- E. mając na uwadze, że odpady morskie stanowią globalne wyzwanie, ponieważ nie znają granic i są przenoszone przez prądy i wiatr na duże odległości na całym świecie, co ma wpływ na obszary i sektory, które znajdują się daleko od miejsca ich pochodzenia i nie są odpowiedzialne za ich produkcję; mając na uwadze, że na całym świecie wiele odpadów jest nadal wyrzucanych bezpośrednio do morza; mając na uwadze, że należy przyjąć całościowe podejście do zanieczyszczenia morza przez wspieranie działań na wszystkich szczeblach, od lokalnego do międzynarodowego;
- F. mając na uwadze, że zanieczyszczenie oceanu i mórz odpadami morskimi z tworzyw sztucznych, a w szczególności mikrodrobinami plastiku, potęgują zjawiska meteorologiczne, które umożliwiają rozprzestrzenianie się tych mikrodrobin plastiku w powietrzu, deszczu i śniegu oraz powodują zanieczyszczenie środowisk niegdyś uznawanych za dziewicze, takich jak obszary wysokogórskie czy Antarktyka, a nawet obszary położone za kołem podbiegunowym;
- G. mając na uwadze, że do Morza Śródziemnego wyrzuca się codziennie 730 ton odpadów; mając na uwadze, że – jak wynika z raportu Światowego Funduszu na rzecz Przyrody (WWF) z czerwca 2019 r. – co roku do Morza Śródziemnego trafia 11 200 ton tworzyw sztucznych wyrzuconych do środowiska naturalnego; mając na uwadze, że każdego roku do Morza Śródziemnego wyrzuca się równowartość 66 000 kontenerów na śmieci zawierających odpady z tworzyw sztucznych; mając na uwadze, że w regionie śródziemnomorskim mikrodrobiny plastiku osiągają rekordowe poziomy koncentracji wynoszące 1,25 mln drobin na km²; mając na uwadze, że małe cząstki stanowią około 90 % całkowitej liczby tworzyw sztucznych unoszących się na powierzchni Morza Śródziemnego, tj. około 280 mld pływających mikrodrobin plastiku; mając na uwadze, że przeciętny konsument skorupiaków śródziemnomorskich spożywa średnio 11 000 drobin plastiku rocznie; mając na uwadze, że z tego powodu Morze Śródziemne jest jednym z najbardziej zanieczyszczonych mórz na świecie;
- H. mając na uwadze, że najlepszym sposobem na zmniejszenie ilości morskich odpadów z tworzyw sztucznych jest ograniczanie i unikanie ich produkcji oraz przejście do recyklingu i ponownego wykorzystania materiałów i produktów;
- I. mając na uwadze, że odpady morskie tworzą powierzchnię, do której może przylgnąć wiele organizmów lub bakterii, co ułatwia wprowadzanie gatunków inwazyjnych mogących zaburzyć równowagę ekosystemów morskich, oraz że te bakterie bytujące na odpadach morskich mogą być również połknięte przez zwierzęta morskie, gdy pomylą one odpady z pokarmem;
- J. mając na uwadze negatywne skutki morfologiczne odpadów morskich, ze szczególnym uwzględnieniem wysp;
- K. mając na uwadze, że odpady morskie gromadzą się w szczególności wokół małych, odległych wysp i na obszarach przybrzeżnych; mając na uwadze, że w regionach najbardziej oddalonych oraz krajach i terytoriach zamorskich znajduje się 80 % morskiej różnorodności biologicznej Europy; mając na uwadze, że ich gospodarka opiera się w dużej mierze na rybołówstwie i turystyce;
- L. mając na uwadze, że rozprzestrzenianie się odpadów morskich po całym świecie wywiera negatywny wpływ na rozwijające się państwa trzecie, w szczególności na społeczności przybrzeżne utrzymujące się z rybołówstwa i niekiedy dysponujące zdolnościami lub środkami do skutecznej ochrony przed tym problemem;
- M. mając na uwadze, że problem odpadów morskich jest w dużej mierze wynikiem złego gospodarowania odpadami na lądzie, czego przykładem jest zanieczyszczenie cieków wodnych i rzek, złe zarządzanie ściekami, nielegalne składowiska odpadów lub położone w pobliżu cieków wodnych składowiska odpadów pod gołym niebem, zaśmiecanie oraz zjawiska spływu, takie jak burze i opady deszczu, a także zrzuty śniegu zebranego z ulic i chodników bezpośrednio do morza;
- N. mając na uwadze, że zanieczyszczenia rozproszone – takie jak oczyszczone lub nieoczyszczone ścieki, które mogą zawierać substancje chemiczne lub odpady farmaceutyczne, lub woda, która w procesie spływu powierzchniowego lub ługowania przenika z obszarów miejskich lub rolniczych do mórz, np. ścieki azotu i fosforu – grożą przeżyźnieniem środowiska morskiego z powodu wysokich stężeń substancji biogennych, co może z czasem prowadzić do niedotlenienia dna morskiego i szerzenia się „martwych stref”, których liczba wzrosła dziesięciokrotnie od 1950 r., a także powodować nadmierny wzrost populacji sinic, przyczynić się do zjawiska rozrostu zielenicy i krasnorostów oraz do większego skażenia fauny i flory morskiej;
- O. mając na uwadze, że niewłaściwe zarządzanie sieciami kanalizacyjnymi stanowi zagrożenie dla przedsiębiorstw sektora akwakultury i hodowców ostryg, ponieważ jakości ich produktów zagraża występowanie w wodzie wirusów i bakterii, takich jak norowirusy, co może prowadzić do czasowych zakazów sprzedaży i dystrybucji, jeżeli produkty nie nadają się do spożycia;

Czwartek, 25 marzec 2021

- P. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 pokazał, iż niewłaściwe gospodarowanie odpadami na lądzie może szybko doprowadzić do powstania nowych fal zanieczyszczenia morza, szczególnie z powodu stosowania produktów jednorazowego użytku, takich jak maski chirurgiczne i rękawice jednorazowe;
- Q. mając na uwadze, że większość tworzyw sztucznych i mikrodrobin plastiku obecnych w morzu pochodzi ze źródeł lądowych;
- R. mając na uwadze, że znajdująca się w morzu ogromna ilość tworzyw sztucznych ma również istotny wpływ na sektor rybołówstwa, zwłaszcza na tradycyjne łodziowe rybołówstwo przybrzeżne, dla którego stanowi znaczne obciążenie finansowe;
- S. mając na uwadze, że według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) odpady tytoniowe są pod względem ilościowym najbardziej rozpowszechnionym rodzajem odpadów na świecie; mając na uwadze, że według amerykańskiej organizacji pozarządowej „Ocean Conservancy” niedopałki papierosów znajdują się w pierwszej dziesiątce najczęściej zbieranych odpadów podczas międzynarodowych akcji czyszczenia plaż; mając na uwadze, że potrzeba 12 lat, aby niedopałek uległ rozkładowi, i że zawiera on blisko 4 000 substancji chemicznych; mając na uwadze, że każdy niedopałek, który trafia do oceanów i rzek, zanieczyszcza 500 litrów wody;
- T. mając na uwadze, że obecność odpadów morskich poważnie szkodzi odporności i produktywności ekosystemów morskich, szczególnie tych najwrażliwszych, które i tak są już poddane znacznej skumulowanej presji czynników takich jak zmiana klimatu, zanieczyszczenie, nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy, przeławianie oraz wzmożona działalność taka jak transport morski i turystyka;
- U. mając na uwadze, że ta zwiększona presja na ekosystemy morskie prowadzi do spadku różnorodności biologicznej i zanikania organizmów bentosowych oraz stwarza ryzyko większego rozprzestrzeniania się chorób z powodu obecności czynników chorobotwórczych spowodowanych nagromadzeniem odpadów morskich na dnie morskim;
- V. mając na uwadze, że chociaż UE w coraz większym stopniu koncentruje się na rozwiązaniu problemu narzędzi połowowych utraconych lub porzuconych na morzu, niektóre porzucone, zagubione lub w inny sposób wyrzucone narzędzia połowowe nadal powodują szkody przez miesiące lub nawet lata, jak pokazuje zjawisko urwanych fragmentów sieci rybackich, i oddziałują na całą bez wyjątku morską faunę i florę, w tym na zasoby rybne; mając na uwadze, że nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy uznawane są za jedno z głównych źródeł porzucanych narzędzi połowowych;
- W. mając na uwadze, że odpady morskie stanowią poważne zagrożenie dla wielu gatunków morskiej fauny, stwarzając ryzyko zadziergnięcia, uduszenia, połknięcia, zranienia czy skażenia, lecz także dla innych gatunków zwierząt takich jak ptaki morskie, z których część jest już zagrożona lub krytycznie zagrożona wyginięciem;
- X. mając na uwadze, że rybacy, w tym rybacy zajmujący się rybołówstwem łodziowym, i producenci sektora akwakultury są narażeni w pierwszej kolejności na skutki odpadów morskich, które poważnie zagrażają ich działalności, gdyż odpady te mogą stanowić przeszkodę, zaplątać się w narzędzia połowowe, uszkodzić je lub spowodować ich utratę, a także prowadzić do zablokowania silników statków lub układów chłodzenia, i stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa załóg, wymagają od nich dodatkowej pracy polegającej na czyszczeniu narzędzi oraz powodują znaczne straty finansowe;
- Y. mając na uwadze, że wpływ odpadów morskich w sektorze rybołówstwa jest bardziej dotkliwy dla segmentu tradycyjnego rybołówstwa łodziowego niż dla rybołówstwa przemysłowego, ponieważ mniejsze statki są bardziej narażone na uszkodzenia śrub napędowych, silników lub narzędzi połowowych powodowane przez odpady, a także ponieważ koncentracja odpadów morskich jest większa na płytkich obszarach morskich, gdzie działalność połowową prowadzą podmioty zajmujące się tradycyjnym łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym; mając na uwadze, że odpady morskie mają również wpływ na jakość połowów, które mogą być zanieczyszczone tymi odpadami, co wyklucza możliwość ich sprzedaży i powoduje dalsze straty finansowe dla przedsiębiorstw zajmujących się rybołówstwem i akwakulturą;
- Z. mając na uwadze, że sektor rybołówstwa walczy od dawna na pierwszej linii z zanieczyszczeniem odpadami morskimi, pomimo że jest to tylko niewielki wkład w rozwiązanie tego problemu w skali globalnej, oraz że rybacy i przedsiębiorstwa sektora akwakultury od dawna aktywnie i proaktywnie przyczyniają się do oczyszczania mórz;
- AA. mając na uwadze, że obliczono, iż oddziaływanie odpadów morskich na rybołówstwo powoduje straty odpowiadające wartości 1–5 % dochodów tego sektora ⁽²²⁾;

⁽²²⁾ „Lost fishing gear: a trap for our ocean”, Komisja Europejska.

Czwartek, 25 marzec 2021

- AB. mając na uwadze, że jedynie 1,5 %⁽²³⁾ narzędzi połowowych podlega recyklingowi i że zachodzi pilna potrzeba stworzenia odpowiedniego wsparcia finansowego w celu zbierania, recyklingu i naprawy wszystkich narzędzi połowowych; mając na uwadze, że sektor ten mógłby skorzystać z nowych możliwości gospodarczych, angażując się w gospodarkę o obiegu zamkniętym opartą na inteligentnym projektowaniu, badaniach i innowacjach;
- AC. mając na uwadze, że rybacy, którzy dostarczają na brzeg odpady przypadkowo złowione podczas działalności połowowej i kampanii zbierania odpadów morskich, przyczyniają się do zmniejszenia problemu zanieczyszczenia mórz z korzyścią dla całej społeczności;
- AD. mając na uwadze, że bardzo często pokrywane są jedynie bezpośrednie koszty unieszkodliwiania odpadów morskich, ale nie koszty pracy, koszty wynikające z braku miejsca na pokładach statków ani koszty związane z uszkodzeniem narzędzi połowowych i silników;
- AE. mając na uwadze, że nie można oczekiwać od rybaków i przedsiębiorstw sektora akwakultury, że będą zbierać odpady morskie bez dostosowanego mechanizmu kompensacyjnego wynagradzającego ich za te wysiłki; mając na uwadze, że nawet 80 % rybaków byłoby skłonnych uczestniczyć w programach zbierania odpadów morskich, gdyby wprowadzono mechanizmy wsparcia⁽²⁴⁾;
- AF. mając na uwadze, że rybacy i stowarzyszenia rybaków już obecnie prowadzą akcje zbierania odpadów, a także istnieją już rozwiązania dotyczące odzysku odpadów morskich, w szczególności tych pochodzących z połowów;
- AG. mając na uwadze, że niebieska gospodarka, której wartość ma wzrosnąć dwukrotnie do 2030 r., stanowi realną szansę na zrównoważony rozwój działalności morskiej i przybrzeżnej, w szczególności poprzez rozwój infrastruktury wywierającej pozytywny wpływ, takiej jak sztuczne rafy i inne innowacje sprzyjające efektowi rafy i efektowi rezerwatu, co może pomóc w przywracaniu ekosystemów do ich pierwotnego stanu;
- AH. mając na uwadze, że UE stara się promować zintegrowane podejście do działalności morskiej oraz że należy zająć się kwestią odpadów morskich, uwzględniając w większym stopniu przestrzenny wymiar działalności morskiej i przybrzeżnej oraz angażując społeczności nadbrzeżne i rybaków – ponieważ działalność połowowa prowadzona jest głównie na obszarach przybrzeżnych – w zwalczaniu odpadów morskich, tak by odzwierciedlić specyfikę społeczności lokalnych;
- AI. mając na uwadze, że degradacja ekosystemów morskich i przybrzeżnych, również z powodu odpadów morskich, stanowi zagrożenie dla wszystkich podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w strefach przybrzeżnych, a w konsekwencji zagraża stabilności, zrównoważonemu charakterowi i atrakcyjności społeczności przybrzeżnych;

Poprawa i zwiększenie skuteczności ram prawnych i zarządzania w zakresie odpadów morskich

1. przypomina, że dobry stan ekosystemów morskich i walka z odpadami morskimi to kwestie ujęte w wielu obowiązujących przepisach i że tylko zintegrowane i spójne podejście do celów europejskich umożliwi udoskonalenie istniejących ram prawnych i lepsze zrozumienie skali skumulowanej presji; podkreśla potrzebę dokonania przeglądu zintegrowanej polityki morskiej UE w celu stworzenia bardziej strategicznych ram, w tym dotyczących odpadów morskich, które to ramy objęłyby wszystkie przepisy dotyczące odpadów i środowiska morskiego;
2. podkreśla potrzebę wzmocnienia komunikacji i koordynacji między państwami członkowskimi i basenami morskimi w celu zapewnienia zintegrowanego podejścia, zgodnie z którym statki rybackie będą mogły wyładowywać odpady morskie w każdym porcie Unii; apeluje w związku z powyższym do państw członkowskich o szybkie i bezzwłoczne wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/883 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów ze statków⁽²⁵⁾; wzywa zatem Komisję do przedstawienia aktów wykonawczych określających kryteria kwalifikowalności do obniżonej opłaty dla „statków ekologicznych” oraz do opracowania odpowiednich zachęt do dostarczania zebranych odpadów na ląd, w tym mechanizmu rekompensaty dostosowanego do wysiłków rybaków oraz kryteriów dotyczących metody obliczania wielkości i ilości biernie poławianych odpadów, z myślą o szybkim wdrożeniu określonych w dyrektywie celów zmniejszenia ilości odpadów morskich;

⁽²³⁾ „Lost fishing gear: a trap for our ocean”, Komisja Europejska.

⁽²⁴⁾ <https://cetmar.org/resultados-cleanatlantic/>

⁽²⁵⁾ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 116.

Czwartek, 25 marzec 2021

3. podkreśla potrzebę udoskonalenia europejskich ram prawnych z myślą o zmniejszeniu kosztów finansowych ponoszonych przez rybaków, którzy przypadkowo łowią odpady morskie podczas działalności połowowej, oraz by uniknąć nakładania na nich nadmiernych obciążeń biurokratycznych; ponadto podkreśla, że w przepisach dotyczących odpadów morskich należy zwrócić większą uwagę na społeczny wymiar problemu;
4. przypomina o pilnej potrzebie wzmocnienia wizji morskiej w nowych strategiach Unii Europejskiej, w szczególności w Europejskim Zielonym Ładzie, strategii ochrony różnorodności biologicznej oraz strategii „od pola do stołu”;
5. zaleca wzmocnienie przepisów dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej poprzez harmonizację wskaźników dobrego stanu środowiska, w szczególności przepisów dotyczących wskaźnika nr 10 odnoszącego się do odpadów morskich;
6. wzywa Komisję do rozszerzenia zakresu stosowania dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej na regiony najbardziej oddalone;
7. wzywa do wzmocnienia ram dyrektywy o planowaniu przestrzennym obszarów morskich w celu uwzględnienia przestrzennego wymiaru walki z odpadami morskimi;
8. przypomina, że z problemem odpadów morskich nie można uporać się skutecznie tylko na szczeblu krajowym, lecz wymaga to współpracy na wszystkich szczeblach, w tym na szczeblu ogólnosiwiatowym, europejskim i regionalnym; wzywa Komisję, by w ramach międzynarodowych negocjacji ONZ w sprawie morskiej różnorodności biologicznej broniła ambitnego modelu zarządzania wykraczającego poza jurysdykcje krajowe oraz by uznała ocean za wspólne dobro w dążeniu do przyjęcia nowego podejścia stawiającego indywidualną i zbiorową odpowiedzialność ponad tradycyjnymi zasadami wolności i suwerennymi prawami ustanowionymi w prawie morza, a tym samym do zagwarantowania ochrony mórz, także przed szkodliwym oddziaływaniem odpadów morskich;
9. wzywa UE do wzmocnienia inicjatyw międzynarodowych, takich jak Globalne Partnerstwo przeciwko Odpadom Morskim zainicjowane przez UNEP, tak by osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju, w szczególności cel nr 14 dotyczący ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich oraz cel nr 12 dotyczący odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
10. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby przeprowadziły wysiłkom podejmowanym na forum Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska na rzecz ambitnej, prawnie wiążącej umowy w sprawie zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi, obejmującej pełny cykl życia tworzyw sztucznych, w tym wspólne globalne cele w dotyczące ograniczania zanieczyszczenia morza tworzywami sztucznymi oraz wizję przejścia w kierunku bezpiecznego gospodarowania tworzywami sztucznymi w obiegu zamkniętym, a także skuteczne globalne zarządzanie porzuconymi, zagubionymi lub w inny sposób wyrzuconymi narzędziami połowowymi, które zagrażają wszelkiej działalności morskiej i ekosystemom na całym świecie;
11. zaznacza, że Komisja i państwa członkowskie powinny zintensyfikować walkę z nielegalnymi, nieraportowanymi i nieuregulowanymi połowami, które w nieunikniony sposób powodują zanieczyszczenie oraz przyczyniają się do powstawania odpadów morskich i do degradacji środowiska morskiego, w szczególności w wyniku nielegalnego wyrzucania narzędzi połowowych;
12. podkreśla, że w rezolucji nr 2/11 Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska UNEP z dnia 26 maja 2016 r. uznano, że obecność odpadów z tworzyw sztucznych i ich mikrodrobin w środowisku morskim jest problemem światowym, który budzi coraz większy niepokój i wymaga pilnej globalnej reakcji zakładającej podejście obejmujące cały cykl życia produktu;
13. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby na podstawie wspólnego kalendarza skoordynowały pracę nad aktami prawnymi takimi jak dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej, dyrektywa w sprawie ograniczenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, dyrektywa w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów oraz dyrektywa w sprawie planowania przestrzennego obszarów morskich, w celu poprawy spójności legislacyjnej w tym obszarze;
14. wzywa Komisję do intensywniejszego gromadzenia danych na temat ilości i rodzaju odpadów w wodach europejskich oraz ich wpływu na rybołówstwo, a także do intensywniejszego gromadzenia i harmonizacji danych na temat wolumenu, ilości i jakości odpadów morskich wyładowywanych, unieszkodliwianych i oddawanych do recyklingu, w szczególności w ramach programu sprzątnięcia morza, w tym na temat ilości znalezionych przedmiotów, materiałów, z których zostały one wykonane, oraz ich rodzaju; postuluje, aby gromadzone przez państwa członkowskie dane na temat utraty narzędzi połowowych, ich wprowadzania do obrotu i ich zbiórki, a także na temat odpadów morskich były rejestrowane w bazach danych dotyczących danego państwa lub basenu morskiego i prezentowane jednolicie w jednym sprawozdaniu rocznym na szczeblu europejskim, z myślą o ułatwieniu identyfikacji i eliminacji odpadów morskich oraz o poprawie monitorowania i oceny;

Czwartek, 25 marzec 2021

15. zaznacza, że trzeba corocznie sporządzać mapy odpadów morskich zebranych w ramach programu sprzątnięcia morza w poszczególnych zlewniach rzek, aby uzyskać informacje na temat pochodzenia wyłowionych odpadów morskich oraz doskonalić kampanie na rzecz ich zbiórki; zaznacza, że należy połączyć te działania z już prowadzonymi działaniami w zakresie sporządzania map; apeluje do Komisji o sporządzanie sprawozdań rocznych na temat ilości odpadów morskich wyładowywanych w portach w ramach programu sprzątnięcia morza, w tym na temat ilości znalezionych przedmiotów, materiałów, z których zostały one wykonane, oraz ich rodzaju;

16. zachęca do ustanowienia sieci współpracy między rządami państw członkowskich, stowarzyszeniami rybaków, organizacjami pracowniczymi, oczyszczalniami ścieków, zainteresowanymi stronami na obszarach przybrzeżnych, portami, organizacjami pozarządowymi i konwencjami regionalnymi, tak by wzmocnić podejście oddolne oparte na dialogu i włączeniu społecznym oraz promować praktyczne rozwiązania dla pracowników sektora rybołówstwa, z myślą o poprawie skuteczności wdrażania przepisów i o zapewnieniu odpowiednich zasobów w dziedzinach takich jak zbiórka, unieszkodliwianie i recykling odpadów morskich;

17. zaznacza, że potrzebna jest wymiana najlepszych praktyk wśród wszystkich zainteresowanych stron, w tym obywateli, których dotyczy problem odpadów morskich, tak by zachęcić sektor rybołówstwa do pomocy w ochronie środowiska morskiego i w usuwaniu odpadów morskich, a tym samym zapewnić zrównoważone wykorzystanie jego zasobów; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy takie jak „Plan Marlimpo” (projekt „Czyste morze”) realizowany przez Ministerstwo Morza w rządzie Galicji (Hiszpania) w celu zmniejszenia ilości odpadów na obszarach przybrzeżnych;

18. zaznacza, że w celu poprawy i zwiększenia skuteczności ram prawnych i zarządzania w zakresie zbiórki, unieszkodliwiania i recyklingu odpadów morskich należy promować większe zaangażowanie wszystkich pracowników sektora rybołówstwa oraz rozszerzyć już prowadzone projekty informacyjne, zapobiegawcze i szkoleniowe, tak by zapewnić stałą wymianę informacji pomocną w przygotowywaniu i aktualizacji odpowiednich przepisów;

19. apeluje do wszystkich innych odpowiednich zainteresowanych stron, tj. do komitetów doradczych ds. rybołówstwa, o wsparcie na rzecz ograniczenia ilości odpadów morskich w drodze skutecznych i efektywnych środków; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby przyjęły dobrowolne wytyczne Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa dotyczące oznakowania narzędzi połowowych, tak by promować odpowiedzialne zarządzanie narzędziami połowowymi, usprawnić wysiłki na rzecz identyfikacji zagubionych narzędzi oraz wspierać zrównoważony charakter rybołówstwa przez ograniczenie liczby porzuconych, zagubionych lub w inny sposób wyrzuconych narzędzi połowowych, również w zgodzie z przepisami rozporządzenia w sprawie kontroli rybołówstwa; wzywa Komisję, aby wspierała działania na rzecz zapewnienia faktycznego znakowania i zgłaszania zagubionych narzędzi połowowych na wodach europejskich oraz, przez starania podejmowane na forum Międzynarodowej Organizacji Morskiej, na rzecz wzmocnienia współpracy międzynarodowej w celu eliminacji tego źródła zanieczyszczenia mórz tworzywami sztucznymi;

20. wskazuje, że chronione obszary morskie mogą być doskonałymi laboratoriami wdrażania rozwiązań w zakresie eliminacji odpadów morskich, umożliwiającymi interakcje między różnymi rodzajami działalności na lądzie i na morzu oraz wspieranie współpracy różnych podmiotów prowadzących działalność na morzu i na lądzie w obliczu wyzwań związanych z ekosystemami morskimi i przybrzeżnymi;

21. zwraca uwagę na nieskuteczność europejskiej dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za środowisko w przypadku odpadów morskich, w tym jej ograniczony zakres oraz trudności w identyfikowaniu zanieczyszczającego i w przypisywaniu odpowiedzialności; przypomina, że Parlament wezwał do opracowania koncepcji europejskiej dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za środowisko, w której określono by granice jej skuteczności;

22. wzywa Komisję i państwa członkowskie do skuteczniejszego wdrażania zasady „zanieczyszczający płaci”;

Pogłębianie badań nad odpadami morskimi i wiedzy o nich

23. apeluje do Komisji, aby odegrała istotną rolę w dekadzie nauki o oceanach ustanowionej przez ONZ oraz wspierała cyfryzację i wykorzystywanie sztucznej inteligencji w celu lepszego poznania mórz i oceanów oraz wpływu, jaki wywierają na nie odpady morskie;

24. zaznacza, że ze względu na wciąż niewielką ilość dostępnych danych i badań trudno jest dokładnie oszacować zakres szkód powodowanych przez odpady morskie w sektorze rybołówstwa i ich negatywne konsekwencje gospodarcze dla rybaków; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie, aby zintensyfikowały prace badawcze i gromadzenie danych na temat ilości i rodzajów odpadów w wodach europejskich i ich wpływu na rybołówstwo, akwakulturę i ekosystemy oraz zaproponowały efektywne środki przeciwdziałania i zapobiegania wpływowi nanocząsteczek i mikrodrobin plastiku zarówno na zasoby rybne, jak i zdrowie ludzi;

Czwartek, 25 marzec 2021

25. przypomina, że dyrektywa w sprawie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych dotyczy odpadów powszechnie znajdujących na plażach; apeluje do Komisji, aby wzmocniła obowiązujące środki dotyczące produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, w szczególności na podstawie przyszłych prac dotyczących odpadów w toni wodnej i na dnie morskim, na mocy dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej, a także rozważyła stopniową rezygnację z umieszczania produktów rybołówstwa w pojemnikach i opakowaniach ze styropianu zgodnie z ambicją, by zastąpić produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych zrównoważonymi rozwiązaniami alternatywnymi z pożytkiem dla środowiska i dla rybaków;

26. wzywa Komisję, aby podjęła działania w związku z zaleceniami dotyczącymi eliminacji odpadów morskich opracowanymi przez misję Starfish 2030, a w szczególności oceniła propozycję znakowania narzędzi połowowych z wykorzystaniem nowych technologii geolokalizacyjnych, co ma pomóc w ustalaniu położenia utraconych narzędzi połowowych i w ich zbiórce, gdy to stosowne i możliwe; podkreśla w związku z tym, że Komisja powinna poprawić znakowanie narzędzi połowowych zgodnie z dobrowolnymi wytycznymi Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa dotyczącymi znakowania narzędzi połowowych oraz zadbać, aby rybacy i producenci akwakultury otrzymywali z odpowiednich programów finansowania wsparcie na potrzeby przemian;

27. wzywa do poprawy sprawozdawczości dotyczącej utraty narzędzi połowowych na morzu i podkreśla, że trzeba uwzględnić więcej informacji, np. nazwę statku, rodzaj używanych narzędzi, czas i miejsce ich utraty oraz podjęte środki zaradcze, tak by umożliwić skuteczniejsze wykorzystywanie zgromadzonych danych w walce z zanieczyszczeniem mórz dzięki przejrzystej i udoskonalonej wymianie danych i najlepszych praktyk między państwami członkowskimi i agencjami UE; zaznacza, że trzeba opracować nowe instrumenty do identyfikacji i śledzenia narzędzi połowowych utraconych na morzu oraz do rejestrowania danych dotyczących odpadów morskich, takie jak elektroniczne aplikacje pomagające rybakom w rejestrowaniu danych i systemy rejestrowania i raportowania wyładunków odpadów morskich, na przykład przy użyciu pokwitowań odbioru odpadów przewidzianych w dyrektywie (UE) 2019/883, która zobowiązuje operatorów portowych urządzeń do odbioru odpadów do wydawania takich pokwitowań kapitanom statków;

28. przyjmuje z zadowoleniem realizację takich projektów europejskich jak projekt „CleanAtlantic” finansowany w ramach unijnego programu Interreg „Obszar atlantycki”, mający poszerzać wiedzę o odpadach morskich i rozwijać zdolność do ich monitorowania, zapobiegania ich powstawaniu i ograniczania ich ilości, a także uświadamiać ich wpływ; wzywa 19 uczestniczących w projekcie partnerów z Irlandii, Francji, Hiszpanii i Portugalii, a w szczególności organ koordynujący – Centro Tecnológico do Mar (Cetmar) – do kontynuowania prac i do opublikowania wyników projektu;

29. zaznacza, że trzeba zapewnić odpowiednie zarządzanie logistyką zbiórki odpadów i zużytych narzędzi połowowych, aby pomóc rybakom w ich wysiłkach, w dużej mierze podejmowanych dobrowolnie; zauważa, że powinno ono obejmować ujednoczoną zbiórkę narzędzi połowowych znajdujących się na statku do worków lub pojemników oraz zapewnienie odpowiednich urządzeń w portach;

Przyspieszenie rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze rybołówstwa i akwakultury

30. zaznacza, że ograniczenie wpływu odpadów morskich jest zależne od udoskonalenia gospodarki o obiegu zamkniętym na lądzie, w tym przez stopniowe wycofywanie zbędnych tworzyw sztucznych i opakowań oraz przekształcanie odpadów w zasoby, a także od przyjęcia podejścia uwzględniającego cykl życia w sektorach rybołówstwa i akwakultury; podkreśla, że rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze rybołówstwa wymaga, by w większym stopniu wspierać poszukiwanie rozwiązań, inteligentne projektowanie narzędzi połowowych oraz innowacje w technice połowów i akwakultury, tak by ograniczyć ilość wyrzucanych odpadów, zachęcić do zbiórki odpadów i intensywniej rozwijać wydajne kanały recyklingu;

31. wzywa, aby wspierać ekoprojektowanie narzędzi połowowych, które powinny być praktyczne, bezpieczne i racjonalne pod względem kosztów, przez szybkie przyjęcie wytycznych w sprawie opracowywania zharmonizowanych norm dotyczących gospodarowania narzędziami połowowymi w obiegu zamkniętym; popiera znakowanie materiałów wykorzystywanych w narzędziach połowowych za pomocą paszportów produktów; popiera promowanie badań i innowacji służących wynajdowaniu alternatywnych materiałów przyjaznych środowisku do wykorzystania w narzędziach połowowych, w tym polimerów; podkreśla w związku z tym, że można by stworzyć projekty pilotażowe służące badaniom nad ograniczeniem ilości materiałów oraz nad łatwiejszym i szybszym demontażem, a także testowaniu funkcjonalności narzędzi połowowych w celu ułatwienia zmian;

32. w odniesieniu do gospodarowania narzędziami połowowymi w obiegu zamkniętym zwraca uwagę, że ważne jest, aby w pełni zaangażować rybaków oraz cały sektor rybołówstwa i akwakultury, start-upy, inicjatywy prywatne i przedsiębiorstwa, w tym producentów lin i sieci z państw trzecich, w identyfikowanie nowych materiałów, ekoprojektowanie, projektowanie nowych narzędzi połowowych i recykling narzędzi połowowych; ponadto zwraca uwagę na potrzebę wzmocnienia synergii między sektorem rybołówstwa a sektorem badawczym; dlatego apeluje do Komisji, aby przyszłe projekty związane z gospodarowaniem narzędziami połowowymi w obiegu zamkniętym były organizowane w powiązaniu z już istniejącymi unijnymi programami finansowania badań i innowacji;

Czwartek, 25 marzec 2021

33. zaznacza, że aby przyspieszyć rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze rybołówstwa i akwakultury, konieczne jest zaplanowanie przyszłych legislacyjnych rozwiązań problemu zbiórki i unieszkodliwiania odpadów morskich w powiązaniu z Europejskim Zielonym Ładem; w związku z tym apeluje do państw członkowskich o szybkie podjęcie działań następczych w związku z ustaleniem krajowych minimalnych poziomów zbierania narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne, zgodnie z dyrektywą dotyczącą produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych; wzywa Komisję, aby monitorowała, czy te plany krajowe spowodują wzrost zbiórki i recyklingu narzędzi połowowych w porównaniu z obecnymi poziomami, i w związku z tym opracowała odpowiedni i ambitny plan wspierania rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze rybołówstwa; podkreśla, że istnieje rynek narzędzi połowowych pochodzących z recyklingu, pozwalający na wprowadzenie prawnego wymogu wykorzystywania materiałów pochodzących z recyklingu, wraz z przepisami Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRA) dotyczącymi programowania na potrzeby zarządzania dzielonego, co stanowiłoby istotną zachętę dla rybaków i sposób na docenienie wartości ich wkładu w recykling;

34. wzywa do wykorzystania EFMR w celu wsparcia sektora rybołówstwa i akwakultury w procesie przechodzenia na bardziej zrównoważone materiały, w tym nabywania nowych, technicznie bardziej efektywnych i mniej zanieczyszczających jednostek dla małych flot łodziowych, w szczególności w regionach najbardziej oddalonych;

35. apeluje do Komisji o stymulowanie gospodarki o obiegu zamkniętym w całym łańcuchu produkcji narzędzi połowowych i narzędzi do akwakultury przez promowanie badań i wspieranie przedsiębiorstw, które poddają narzędzia recyklingowi i ponownie je wykorzystują; w związku z tym wzywa Komisję, aby korzystając z zasobów przewidzianych w ramach instrumentu NextGenerationEU oraz pochodzących z sankcji fiskalnych nakładanych w następstwie postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, utworzyła specjalny fundusz wspierający państwa członkowskie, które tworzą łańcuchy produkcji ekologicznych narzędzi połowowych z recyklingu;

36. zwraca uwagę, że pomimo znacznych postępów poczynionych z wejściem w życie dyrektywy (UE) 2019/883, nadal istnieje wiele problemów i różnic między państwami członkowskimi w zakresie portowych urządzeń do odbioru odpadów; zaznacza, że w wielu portach Unii, w których istnieją takie urządzenia, rybacy nadal nie wiedzą, gdzie one się znajdują, i mają do nich utrudniony dostęp; podkreśla, że wszystko to stanowi przeszkodę dla podmiotów działających w sektorze rybołówstwa i zniechęca je do działania na rzecz oczyszczania mórz;

37. popiera opracowywanie i tworzenie efektywnych kanałów recyklingu przez doskonalenie infrastruktury odbioru odpadów we wszystkich portach europejskich w celu usprawnienia selektywnej zbiórki odpadów; w związku z tym zaznacza, że państwa członkowskie muszą nasilić działania na rzecz modernizacji portowych rozwiązań logistycznych przez odpowiednie zarządzanie logistyką zbiórki odpadów i zużytych narzędzi, ujednoliconą zbiórkę narzędzi na statkach do worków lub pojemników oraz instalowanie w portach odpowiednich urządzeń zapewniających właściwy odbiór i składowanie zebranych zagubionych narzędzi połowowych i odpadów morskich, wystarczającą przestrzeń do oddzielnego składowania różnego rodzaju odpadów morskich, personel w liczbie wystarczającej do właściwego i bezpiecznego przetwarzania wyładowanych odpadów oraz zaopatrzenie wszystkich statków w pojemniki do zbiórki odpadów morskich; wzywa do zwiększenia atrakcyjności zbiórki odpadów przez stosowanie środków obejmujących systemy premiowania i zachęty, np. zachęty finansowe, tak by pomóc rybakom i producentom akwakultury w zbiórce, unieszkodliwianiu i recyklingu odpadów znalezionych na morzu oraz w oddawaniu w portach zużytych narzędzi połowowych lub narzędzi do akwakultury;

Programy zbiórki odpadów morskich i gospodarowania nimi

38. wzywa Komisję, aby opracowała na szczeblu UE plan przeciwdziałania zaśmieceniu hydrosfery w Unii, zakładający zmniejszenie ilości odpadów u źródła, redukcję wykorzystywania i zużycia tworzyw sztucznych oraz walkę z zanieczyszczeniem rzek, cieków wodnych i linii brzegowych, których zaśmiecenie można radykalnie ograniczyć w skoordynowany sposób; wzywa do zminimalizowania wyrzucania śniegu z dróg i chodników bezpośrednio do oceanu, w szczególności przez wspieranie alternatywnych metod odśnieżania w czasie wyjątkowo silnych opadów śniegu;

39. zaznacza, że trzeba zmodernizować sieci kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków, aby zmniejszyć wpływ na akwakulturę i ogólnie na środowisko morskie i przybrzeżne, a w szczególności ograniczyć ryzyko zanieczyszczenia produktów akwakultury;

40. zaznacza, że zasadnicze znaczenie ma rozwiązanie problemu nieodpowiedniego gospodarowania odpadami na lądzie, przede wszystkim niewłaściwego unieszkodliwiania odpadów w miastach nadmorskich oraz w miastach położonych nad rzekami i na wyspach;

Czwartek, 25 marzec 2021

41. wzywa Komisję do podnoszenia świadomości podmiotów prowadzących działalność na morzu, jeśli chodzi o wszelkie potencjalne interakcje ze środowiskiem morskim, w szczególności przy sprzedaży lub wynajmie statków;

42. apeluje do państw członkowskich i regionów, aby gromadziły dane dotyczące problemu niewłaściwego gospodarowania odpadami na lądzie, monitorowały ten problem i podjęły działania w celu zaradzenia mu, oczyściły miejsca częstego zaśmiecania w rzekach i ujściach rzek, gdzie nagromadziły się odpady morskie, i aby przede wszystkim wprowadziły środki zapobiegające dostawaniu się odpadów morskich do środowiska; apeluje o przeznaczenie wystarczających środków finansowych na usuwanie wszelkiego rodzaju zanieczyszczeń tworzywami sztucznymi;

43. przypomina, że programy zbiórki odpadów morskich mogą obejmować różne działania, takie jak zbiórka odpadów morskich w rzekach, ujściach rzek, zatokach lub portach, badania i identyfikacja miejsc częstego zaśmiecania na morzu, oraz mogą być prowadzone przez rybaków, społeczeństwo obywatelskie i władze lokalne; podkreśla, że programy zbiórki powinny mieć zrównoważony charakter, być prowadzone z użyciem odpowiedniego sprzętu do zbiórki odpadów, w miarę możliwości nie generować dodatkowych emisji, przewidywać współpracę z podmiotami dysponującymi wiedzą na temat ekosystemów morskich oraz wymagać strategicznej identyfikacji odpadów przed podjęciem działania; podkreśla, że te programy zbiórki mogą być realizowane nie tylko w ramach unijnych programów finansowania, lecz także na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym w państwach członkowskich;

44. zaznacza, że tylko siedem państw członkowskich wykorzystało środki w ramach obecnego EFMR do sfinansowania programów zbiórki odpadów morskich, jak program sprzątnięcia morza, oraz że na większość działań umożliwiających identyfikację, zbiórkę i recykling odpadów morskich składają się dobrowolne inicjatywy i programy rybaków, społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych;

45. zaznacza, że aby ograniczyć ilość odpadów ze statków rybackich, należy zachęcać rybaków do przekazywania odpadów do zakładów recyklingu, w tym przez zachęty finansowe i systemy premiowania motywujące do dobrych praktyk; zauważa w związku z tym, że rybacy powinni być wynagradzani za zbiórkę zagubionych narzędzi połowowych i innych odpadów morskich lub mieć co najmniej możliwość bezpłatnego oddawania odpadów w obiektach portowych;

46. zaznacza, że rybacy powinni być odpowiednio przeszkoleni w zakresie właściwego postępowania z odpadami morskimi podczas ich zbiórki, wyładunku, unieszkodliwiania i przekazywania do recyklingu w celu zminimalizowania zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa;

47. zaznacza, że wzmocnienie i rozszerzenie już istniejących dobrych praktyk niesie z sobą również uproszczenie i usprawnienie procesów administracyjnych dla wszystkich statków biorących udział w kampaniach sprzątnięcia morza, niezależnie od portu pochodzenia lub od wielkości; w związku z tym zwraca uwagę na potrzebę harmonizacji i bardziej komplementarnego podejścia do przepisów dotyczących wyładunku odpadów morskich zebranych w ramach inicjatyw sprzątnięcia morza w portach państw członkowskich;

48. wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały zbieranie przez rybaków zagubionych narzędzi połowowych lub innych odpadów morskich, szczególnie tworzyw sztucznych, przez promowanie najlepszych praktyk, zachęcanie do dobrowolnego udziału w inicjatywach na rzecz zbiórki odpadów morskich oraz wspieranie wprowadzania programów sprzątnięcia morza; w związku z tym apeluje do państw członkowskich, aby ustanowiły specjalny fundusz na rzecz oczyszczania mórz, zarządzany w ramach nowego EFMR lub innych odpowiednich linii budżetowych w celu finansowania następujących działań: 1) zbiórka odpadów morskich na morzu przez rybaków, 2) zapewnienie odpowiednich miejsc składowania odpadów na statku oraz monitorowanie biernie zbieranych odpadów, 3) poprawa szkolenia operatorów, 4) finansowanie zarówno kosztów przetwarzania odpadów, jak i kosztów personelu niezbędnego do prowadzenia takich programów, tak by uniknąć wzrostu kosztów dla rybaków, którzy dobrowolnie w nich uczestniczą, 5) inwestycje w portach, tak by można było zapewnić odpowiednie urządzenia do odbioru i składowania zagubionych narzędzi połowowych i zebranych odpadów morskich;

49. wzywa Komisję do przeprowadzenia oceny społecznego i gospodarczego wkładu rybaków w wyniku projektów sprzątnięcia morza w celu dokładniejszego określenia ilościowego wkładu sektora rybołówstwa w oczyszczanie mórz;

50. apeluje do Komisji o działania wykraczające poza cele dyrektywy (UE) 2019/883, przez zbadanie i określenie kosztów szkód w środowisku powodowanych przez odpady morskie pochodzące z działalności człowieka oraz ustanowienie funduszu na rzecz walki z odpadami morskimi, mającego na celu przeciwdziałanie wyrzucaniu odpadów do morza, łagodzenie szkód dla rybołówstwa oraz ochronę mórz i oceanów;

Czwartek, 25 marzec 2021

51. wzywa Komisję do zaapelowania do państw członkowskich, aby zapewniły właściwe gospodarowanie odpadami, które zostały przypadkowo zebrane podczas dobrowolnych kampanii zbiórki odpadów, oraz ich odpowiednie unieszkodliwianie, tak by odpowiedzialność i koszty związane z dostarczaniem odpadów, gospodarowaniem nimi i ich unieszkodliwianiem nie spadały na rybaków oraz by nie powodować dalszych szkód w środowisku; w związku z tym zwraca uwagę na potrzebę ustanowienia skutecznych systemów zbiórki i unieszkodliwiania odpadów, przy zapewnieniu odpowiednich portowych urządzeń do odbioru odpadów;

52. wskazuje, że odpady morskie stanowią problem transgraniczny i że skuteczniejsza walka z nimi wymaga współpracy z europejskimi państwami trzecimi; apeluje do Komisji i państw członkowskich o uruchomienie planu likwidacji zanieczyszczeń w Morzu Śródziemnym we współpracy ze wszystkimi państwami nadbrzeżnymi; wzywa Komisję do jak najszybszego zaprzestania wywozu odpadów do krajów trzecich;

53. wzywa Komisję, aby utworzyła mechanizmu wsparcia na potrzeby zbiórki odpadów morskich w regionach najbardziej oddalonych, ze względu na ich z natury rzecz trudną sytuację, i w ten sposób zapewniła im infrastrukturę do recyklingu zebranych odpadów;

54. wzywa Komisję, aby w negocjacjach w sprawie przystąpienia do UE domagała się pełnego wdrożenia przepisów dotyczących gospodarowania odpadami w krajach kandydujących, w tym przez utworzenie infrastruktury zintegrowanego gospodarowania odpadami;

Lepsze zrozumienie i ograniczenie zanieczyszczenia nanocząsteczkami i mikrodrobinami plastiku

55. zaznacza, że trzeba zwiększyć wiedzę i świadomość społeczną na temat zanieczyszczenia nanocząsteczkami i mikrodrobinami plastiku oraz jego wpływu na środowisko, będące podstawą morskiego łańcucha pokarmowego, a ostatecznie na zdrowie ludzkie, oraz że należy prowadzić dalsze badania, aby lepiej zrozumieć to zjawisko; wskazuje, że niedostateczna wiedza i brak świadomości społecznej mogą spowodować brak zaufania konsumentów do jakości produktów rybołówstwa i akwakultury;

56. wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania kampanii informacyjnych na temat problemu zanieczyszczenia morza tworzywami sztucznymi i ich mikrodrobinami oraz podkreśla, że problem ten dotyka często również rybaków, zwłaszcza w przypadku wspomnianych mikrodrobin;

57. z zadowoleniem przyjmuje prace prowadzone przez Europejską Agencję Chemikaliów (ECHA) nad ograniczeniem celowego dodawania mikrodrobin plastiku do produktów; wzywa Komisję do podjęcia ambitnych działań w reakcji na tę inicjatywę, za pomocą konkretnych środków, w stosownych przypadkach prawnych, w tym przez zbadanie problemu rozprzestrzeniania się nanocząsteczek i mikrodrobin plastiku w cyklu hydrologicznym, szczególnie tych, które są uwalniane do środowiska w sposób niezamierzony, oraz zaproponowanie środków służących ich stopniowej eliminacji;

58. wzywa Komisję, aby zajęła się problemem ucieczki i rozprzestrzeniania się mikrodrobin plastiku – takich jak granulki plastiku – w środowisku na wszystkich etapach łańcucha dostaw, zwłaszcza podczas transportu lądowego i morskiego, z którym wiąże się ryzyko uwolnienia do środowiska;

o

o o

59. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
